

escalada en canals de neu i glaç

GRA DE FAJOL PETIT

Esprement la llimona

COMARCA: RIPOLLÈS

Sens dubte la paret nord del Gra de Fajol Petit s'ha convertit, en aquest darrers anys, en el vessant de muntanya de Pirineu més visitat durant els mesos hivernals. Diversos motius són els que han motivat aquesta enorme atracció dins de la comunitat alpinística del nostre país: la relativa proximitat als grans centres de població, el fàcil accés (la carretera arriba a tan sols a 30 minuts a peu de paret i acostuma a estar sempre en perfectes condicions gràcies a les pistes d'esquí de Vallter 2000), la comoditat de la baixada, la difusió en guies i blocs de les vies d'escalada i la facilitat de trobar informació actualitzada de les condicions de la neu en fòrums com InfoHielo.

Sigui com sigui és rar el dia de bon temps entre setmana que no veiem una o diverses cordades encolomades a la paret, per no dir del veritable formigueig d'escaladors que puja pels vessants durant els caps de setmana, creant veritables cues i taps d'ampolla en els punts clau de les canals clàssiques, com seria l'estreta o la central.

De canals evidents, n'hi ha un bon grapat, totes elles ja reiteradament divulgades en diferents reportatges, guies i blocs. Al costat d'aquestes hi ha un terreny mixt que ha omplert de línies fins a exhaurir el terreny de les zones més verticals situades entre canal i canal. Amb el temps el Gra de Fajol s'ha convertit, doncs, en una doble escola: un camp de lloc perfecte per als amants de les canals clàssiques amb algun que altre tram mixt aïllat, i paral·lelament un escenari molt atractiu per aprendre i fer pràctiques en terreny mixt mantingut per l'espai de 60 a 80 metres.

En aquest reportatge us volem facilitar una visió panoràmica dels diferents sectors d'aquesta petita i popular paret, amb totes les seves línies (fins al moment 29), i donar a conèixer el terreny mixt amb una selecció de les millors opcions per practicar aquesta exigent variant de l'escalada hivernal. Entre les fitxes de vies mixtes, us presentem alguna que altra novetat que demostra que encara hi havia suc i que s'ha pogut esprèmer una mica més aquesta llimona glaçada.

FITXA TÈCNICA DE LA PARET NORD

Alçada del cim: 2.563 metres.

Punt de partida: refugi de la Ulldeter, propietat de la CEC (Centre Excursionista de Catalunya; tel. 972 192 004 i 938 482 319). El refugi està a 20 minuts de marxa de la carretera d'accés de Setcases a Vallter 2000. Aparcament i rètol indicador.

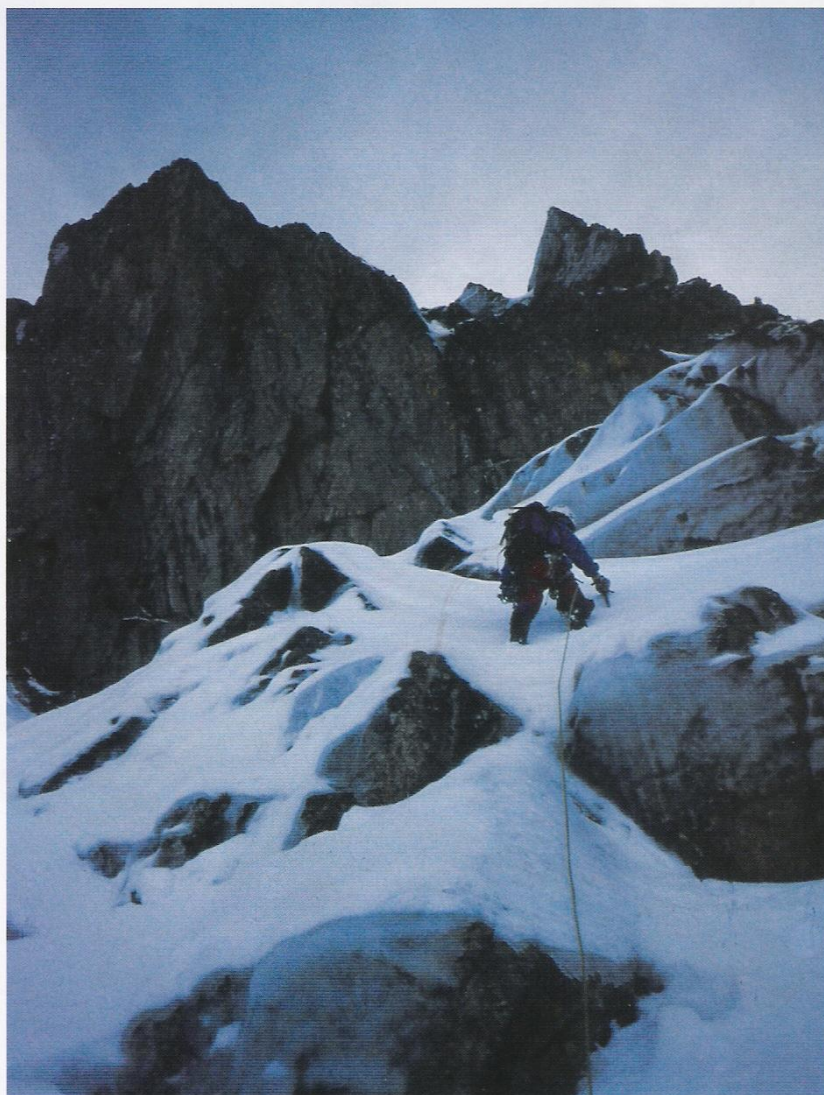
Aproximació: molt evident. El mur està davant mateix del refugi i concentra tots les mirades. Ens dirigim cap al sud a l'altiplà situat sota la paret. De 10 a 15 min caminant.

Descens: per a l'oest a la vora de Coll Fajol

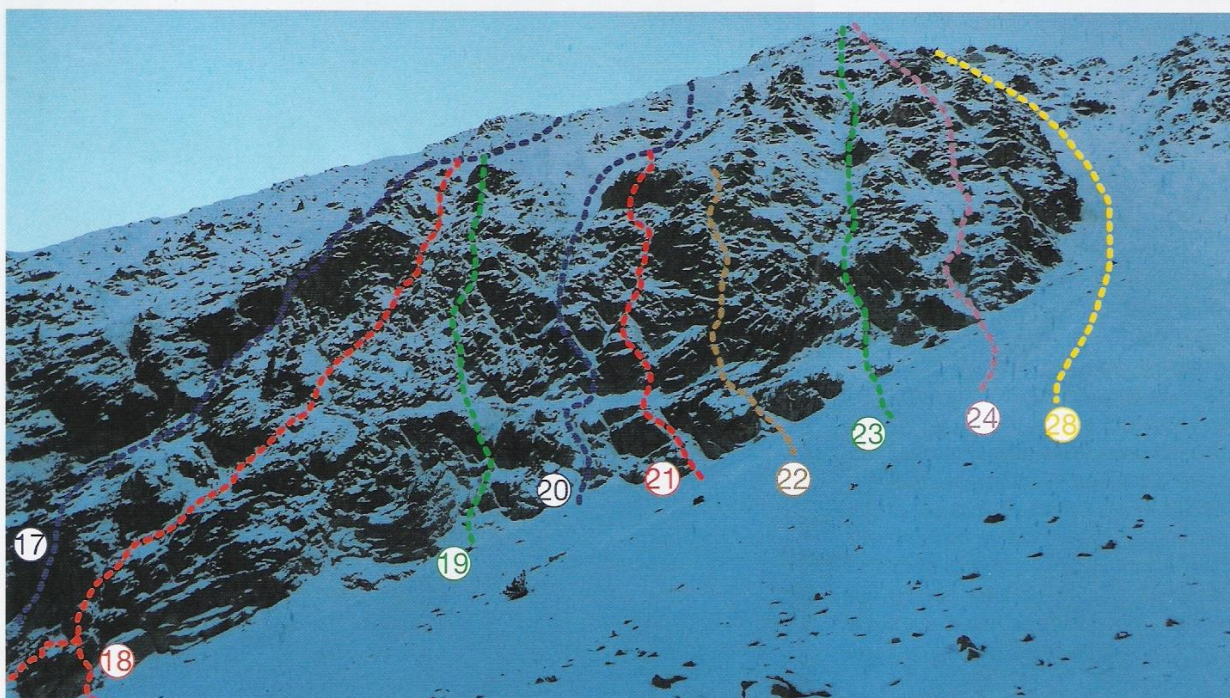
i des d'aquí cap a les costerudes pistes (40° / 35°), orientat cap al nord, que ens portarà fins al refugi (30-40 minuts per a la baixada).

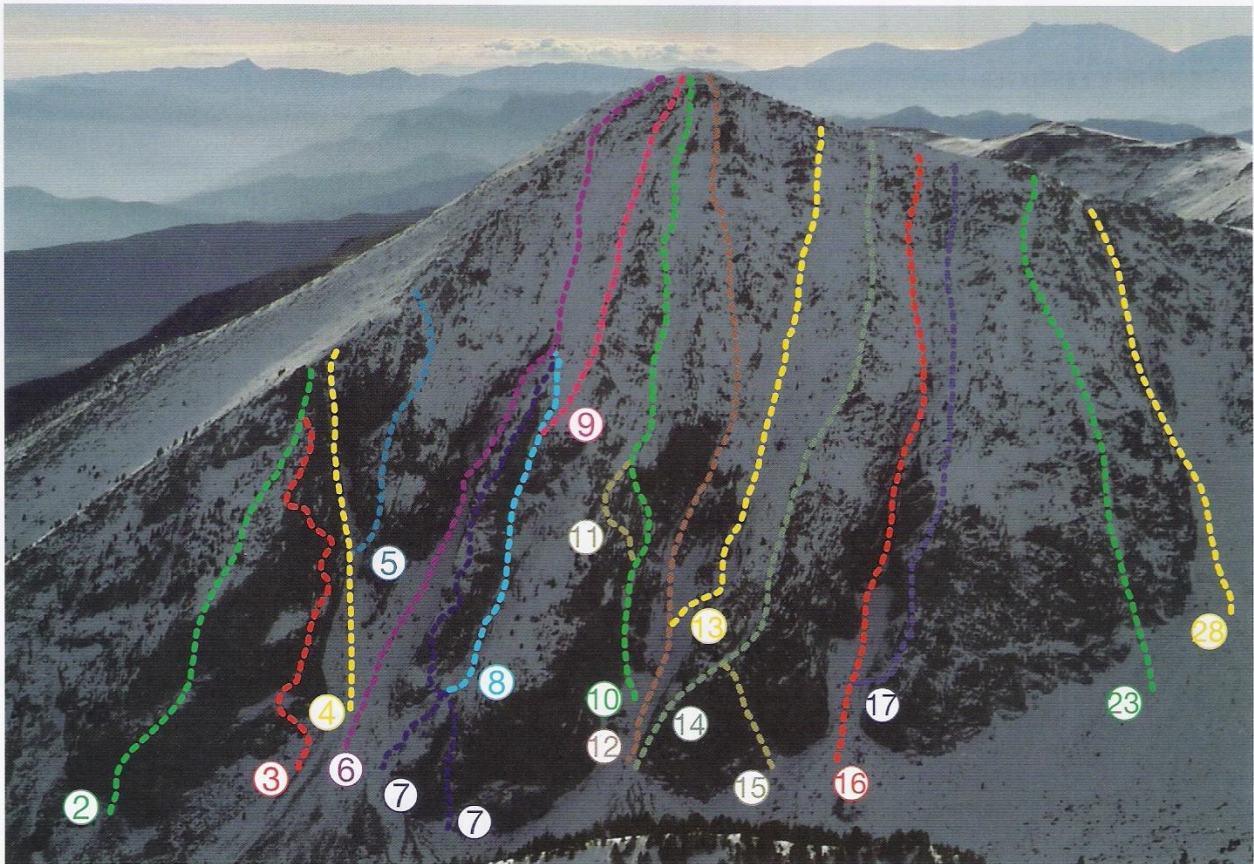
Època recomanada: des de finals de desembre a primers d'abril.

On dormir: Us recomanem fer nit al propi refugi o a l'Hostal Pastuira, un entranyable i històric alberg a peu de les pistes d'esquí on l'escalador sempre ha tingut un tracte excel·lent. Més informació de refugi a: www.ulldeter.net, preguntar pel guarda Willy. Més informació de l'hostal Pastuira a www.pastuira.com, preguntar per en Joan Torras.

escalada en canals de neu i glaç

GRA DE FAJOL PETIT. PARET NORD – NUMERACIÓ DE LES VIES

1. Canal Papa Pako.
2. Via Profes Mixtics.
3. Via O Sole Mio.
4. Canal de l'Aresta NE.
5. Via Divertimento.
6. Canal Oriental.
7. Esperó dels Gradefajolistes.
8. Canal Amagada.
9. Variant Perduda.
10. Canal Ice Wall Dama.
11. Variant TCM a la canal Ice Wall Dama.
12. Canal Central o Directa.
13. Canal de la Variant.
14. Canal dels Avets.
15. Directa Karkyena.
16. Canal Estreta.
17. Esperó Nord o «de la Montse».
18. Via dels Èlfics.
19. Via de Sant Jordi.
20. Via del Maestro Cabecicubo.
21. Via El Clan dels Mc'fajol.
22. Via La Reina de Jade.
23. Corredor El Boig de la Ciutat.
24. Esperó Occidental.
25. Via Ben Nevis
26. Canal Occidental Directa
27. Variant Canal Occidental Directa
28. Canal Occidental.
29. Via Haizea.

escalada en canals de neu i glaç

SELECCIÓ DE VIES MIXTES

Via O Sole Mio

Recorregut/dificultat: 250 m. 50° i III°/IV° de mitjana, màxim V- a 65° en mixt.

Primera ascensió: David Hidalgo i company a l'hivern de 1997.

Característiques i condicions: traçat sinuós que passa a través de la paret a l'esquerra del canal de l'aresta nord-est. Ruta variada: canal, flanquejant, lleixa obliqua, diedre... Són difícils de trobar les seccions glacials amb bon neu. Per contra, els trams més rocallosos poden tenir gelada envidriada.

Material útil: joc de Friends, 4 o 5 pitons variats i 2 cintes per als arbres. Trobarem algun espit.

Via dels Èlfics

Recorregut/dificultat: 210 m. 55°/60° de mitjana a la part inferior. 35°/40° de mitjana en el tram superior. Màxim 70°.

Primera ascensió: Lluís Subirana i company, a l'hivern de 1996.

Característiques i condicions: via de mixt molt atractiva, considerada el *must* del Gra de Fajol Petit, però que no ha arribat a convertir-se en una clàssica perquè costa de formar-se i per la major acceptació de la veïna "Maestro Cabecicubo". Transcorre a la dreta de l'esperó Nord i va a la recerca d'un sinuós fil de neu glaçada. Tan sols es recomana fer l'escalada en èpoques de neu abundant i transformada. Amb poca neu la via transcorre per trams rocallosos poc interessants i de difícil protecció.

Material útil: de 6 a 8 pitons variats, sobretot extraplans i universals curts. Friends petits, cintes per a arbres i opcionalment algun cargol de gel per si tenim sort. A la via trobem algun pitó.

Via del Maestro Cabecicubo

Recorregut/dificultat: 200 m. 60° de mitjana a la part inferior i 35°/40° de mitjana a la part superior. Màxim 70° i possible ressalt opcional de 80° a l'inici de la via.

Primera ascensió: Lluís Subirana i company, a l'hivern de 1996.

Característiques i condicions: via que,

en pocs anys, s'ha convertit en una gran clàssica de l'escalada mixta en el Gra de Fajol Petit. Molt recomanable si està en condicions (cal neu i gel abundants). Si el gel està ben consolidat, gaudirem d'una agradable rampa-tobogan de 70° d'inclinació al segon llarg, fàcil de protegir amb cargols de gel. Si la neu no abunda o és inconsistent, haurem de superar un tram mixt difícil, mantingut i exposat.

Material útil: 4 cargols de gel, 3 pitons i un joc de Friends. A la via trobarem espits i algun pitó.

Via El Clan dels Mc'fajol

Recorregut/dificultat: 190 m. 55°/60° i IV° de mitjana a la secció inferior i 35°/40° de mitjana al tram superior. Màxim 65°, A1 i V°.

Primera ascensió: Marc Alcaraz i company, a l'hivern de 1998.

Característiques i condicions: itinerari mixt que va a la recerca dels paratges més verticals de la secció de paret situada a la dreta de la via del "Maestro Cabecicubo". Mixt amb trams verticals, essencialment rocosos. Bones possibilitats per assegurar-nos, la qual cosa no impedeix que algun tram concret pugui resultar exposat.

Material útil: pitons variats, Friends petits i cintes per a ponts de roca. En els trams més difícils trobarem algun espit.

Via La Reina de Jade

Recorregut/dificultat: 180 m, dels quals 90 son pròpiament d'escalada mixta de dificultat en dry-tooling. 3 llargs de 30 m cadascun. 60° i M5 màxim.

Primera ascensió: equipada per Albert Soler i company al novembre del 2006, abans del període de nevades. Escalada per primera vegada utilitzant la tècnica del dry-tooling al desembre de 2006 per Albert Soler i Kiko Campos.

Característiques i condicions: via completament equipada amb ancoratges d'anella inoxidable de mètrica 10 mm que trenquen l'estil dels altres itineraris, consolidant la varietat i el caràcter d'escola de la paret nord del Gra de Fajol Petit. Via molt ben assegurada que ens

permet gaudir del mixt sense exposar-se a perilloses caigudes. La mateixa via permet un descens ràpid, ja que està preparada per rapelar amb una única corda de 60 m.

Material útil: 8 cintes exprés més les cintes de reunió.

Via Ben Nevis

Recorregut/dificultat: 250 m, dels quals tan sols els 90 primers són de dificultat moderada, la resta es tracta d'una bonica aresta fàcil. Dificultats de 55° a 65° i M3.

1a ascensió divulgada: Jordi Villamayor i company al desembre del 2011.

Característiques i condicions: via difícilment en condicions. Cau neu transformada i abundant; en el cas de trobar aquestes condicions, presenta agradables i curts passos mixtos. Molt bones possibilitats per assegurar-se.

Material útil: 6 Friends variats, algun tascó petit i bagues llargues per a blocs.

Variante Canal Occidental Directa

Recorregut/dificultat: 250 m, dels quals tan sols els 80 primers són de dificultat moderada, la resta es tracta d'una agradable aresta fàcil. Dificultats de 55° a 65° i M3+.

1a ascensió divulgada: Julio Masip i Eduard Vidal al desembre del 2005.

Característiques y condicions: via difícilment en condicions. Cau Cal neu transformada i abundant. En el cas de trobar-la ben formada presenta bonics i curts passos mixtos.

Material útil: 6 Friends variats, algun tascó petit i un pitó universal per a la R1.

MÉS INFORMACIÓ:

Sánchez, Pako (2010) *Corredores del Pirineo. Carançà - Núria - Ulldeter. 164 itineraris de nieve, hielo y mixto*. Editorial Desnivel. Idioma: castellà. Preu: 16,00 euros.

La podeu trobar en botigues especialitzades o directament al web de l'autor:

www.pakocrestas.com ■

TEXT I FOTOS: PAKO CRESTAS